

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA KRIVIČNOG ZAKONIKA CRNE GORE**

Član 1

U Krivičnom zakoniku Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 70/03 i 47/06 i "Službeni list CG", br. 40/08, 25/10, 32/11, 40/13, 14/15 i 42/15) u članu 33 tačka 1 mijenja se i glasi:

“1) kazna dugotrajnog zatvora;”.

Član 2

U članu 34 stav 1 riječi: “Zatvor od četrdeset godina” zamjenjuju se riječima: “Kazna dugotrajnog zatvora”.

Član 3

Član 35 mijenja se i glasi:

“Kazna dugotrajnog zatvora

Član 35

(1) Kazna dugotrajnog zatvora ne može biti kraća od trideset niti duža od četrdeset godina.

(2) Kazna dugotrajnog zatvora može se propisati za najteža krivična djela, pri čemu se ne može propisati kao jedina kazna za određeno krivično djelo.

(3) Kazna dugotrajnog zatvora ne može se izreći:

1) licu koje u vrijeme izvršenja krivičnog djela nije navršilo dvadeset jednu godinu života;

2) licu čija je računljivost u vrijeme izvršenja krivičnog djela bila bitno smanjena (član 14 stav 2);

3) za pokušaj krivičnog djela.”

Član 4

U članu 37 stav 1 mijenja se i glasi:

„(1) Sud može uslovno otpustiti sa izdržavanja kazne zatvora ili kazne dugotrajnog zatvora osuđenog koji je izdržao dvije trećine, a izuzetno polovinu kazne zatvora odnosno kazne dugotrajnog zatvora, ako se u toku izdržavanja kazne tako popravio da se može sa osnovom očekivati da će se na slobodi dobro vladati, a naročito da do isteka vremena za koje je izrečena kazna neće učiniti novo krivično djelo. Pri ocjeni da li će se osuđeni uslovno otpustiti sud će uzeti u obzir ličnost osuđenog, njegov raniji život, njegovo vladanje za vrijeme izdržavanja kazne zatvora odnosno kazne dugotrajnog zatvora, a naročito da li je disciplinski kažnjavao, i izvršavanje radnih obaveza s obzirom na njegovu radnu sposobnost, kao i druge okolnosti koje ukazuju da do isteka vremena za koje je izrečena kazna neće učiniti novo krivično djelo. Uslovno se može otpustiti osuđeni sa izdržavanja kazne zatvora ili kazne dugotrajnog zatvora ako se na osnovu procjene rizika utvrdi da ne postoje smetnje u pogledu njegove bezbjednosti.”

Član 5

U članu 40 stav 6 riječi: “ali je vlasnik imovine ili nosilac imovinskih prava” brišu se.

Član 6

Član 42a mijenja se i glasi:

“(1) Ako je krivično djelo učinjeno iz mržnje prema drugom licu zbog nacionalne ili etničke pripadnosti, pripadnosti rasi ili vjeroispovjesti ili zbog odsustva te pripadnosti, invaliditeta, pola, seksualne orijentacije ili rodnog identiteta, tu okolnost sud će cijeniti kao otežavajuću, osim ako to nije propisano kao obilježje osnovnog ili težeg oblika krivičnog djela.

(2) Ako je krivično djelo učinjeno prema licu koje pripada posebno ranjivoj kategoriji lica (djeca, lica sa invaliditetom, trudna žena, starija lica, izbjeglice), sud može tu okolnost uzeti kao otežavajuću.”

Član 7

U članu 48 stav 2 tačka 1, članu 124 stav 1 tačka 1, članu 126 stav 2, članu 144 stav 1, članu 241 stav 5, članu 242 stav 5, članu 358, članu 385 stav 2, članu 386 stav 1, članu 387 stav 3, članu 401 stav 4, čl. 426 i 427, članu 428 stav 3, članu 429 stav 2, članu 430 stav 2, članu 432 stav 2, članu 434 stav 3, članu 442 stav 2 i članu 477 stav 1 riječi: “kazna zatvora od četrdeset godina” u različitom padežu zamjenjuju se riječima: “kazna dugotrajnog zatvora” u odgovarajućem padežu.

U članu 363, članu 374 stav 2, članu 447 stav 4, članu 447c stav 3 i članu 447d stav 3 riječi: “zatvor od četrdeset godina” u različitom padežu zamjenjuju se riječima: “kazna dugotrajnog zatvora” u odgovarajućem padežu.

Član 8

U članu 142 stav 12 mijenja se i glasi:

“(12) Imovinskom korišću pribavljenom krivičnim djelom smatra se imovinska korist pribavljena krivičnim djelom koja se sastoji od svakog uvećanja ili sprječavanja umanjnja imovine do kojeg je došlo izvršenjem krivičnog djela, imovina za koju je zamijenjena ili u koju je pretvorena imovinska korist pribavljena krivičnim djelom, kao i svaka druga korist koja je dobijena od imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom ili imovine za koju je zamijenjena ili u koju je pretvorena imovinska korist pribavljena krivičnim djelom, bez obzira da li se nalazi na teritoriji Crne Gore ili van nje.”

U stavu 31 riječi: “Porodicom ili porodičnom zajednicom” zamjenjuju se riječima: “Članovima porodice ili porodične zajednice”.

Član 9

Poslije člana 151 dodaju se dva nova člana koji glase:

“Sakaćenje ženskih genitalija

Član 151a

- (1) Ko osakati spoljne djelove ženskih genitalija, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

Prinudna sterilizacija

Član 151b

Ko upotrebom sile ili prijetnje izvrši sterilizaciju drugog lica u cilju onemogućavanja njegove reprodukcije,
kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.”

Član 10

U članu 159 stav 1 poslije riječi “identiteta,” dodaje se riječ “invaliditeta,”.

Član 11

U članu 166a poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:
“(3) Za pokušaj djela iz st. 1 i 2 ovog člana kazniće se.”

Član 12

Poslije člana 168 dodaje se novi član koji glasi:

“Proganjanje

Član 168a

(1) Ko drugog neovlašćeno uporno proganja na način koji može osjetno da ugrozi njegov život, zdravlje ili tijelo,

kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana izazvana opasnost po život, zdravlje ili tijelo drugog lica ili njemu bliskog lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(3) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt drugog lica ili njemu bliskog lica, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(4) Smatra se da neko uporno proganja drugo lice u smislu ovog člana kad u određenom vremenskom periodu:

1) prati ili preduzimaju druge radnje u cilju fizičkog približavanja tom licu;

2) nastoji da uspostavi kontakt sa tim licem neposredno, preko trećeg lica ili sredstava komunikacije;

3) zloupotrebljava lične podatke tog lica u cilju naručivanja robe ili usluga;

4) prijeti napadom na život, tijelo ili slobodu tog lica ili njemu bliskog lica;

5) preduzima druge slične radnje prema tom licu.”

Član 13

U članu 193a dodaje se naziv člana koji glasi: **“Neovlašćeno korišćenje državne imovine u izborne svrhe”**.

Član 14

U članu 204 stav 2 mijenja se i glasi:

“(2) Ko nad drugim izvrši obljubu ili sa njom izjednačen čin bez njegovog pristanka, a nijesu ostvarena obilježja iz stava 1 ovog člana,
kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.“

Član 15

U članu 210 stav 2 mijenja se i glasi:

"(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana izvršeno prema maloljetnom licu ili je učinjeno od strane više lica na organizovan način,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina."

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

"(4) Prostitucija je, u smislu ovog člana, korišćenje lica za seksualne aktivnosti pri čemu se daje ili obećava novac ili bilo koji drugi vid naknade ili nagrade kao plaćanje za angažovanje tog lica u seksualnim aktivnostima, bez obzira na to da li se to plaćanje, obećanje ili nagrada daju tom licu ili nekom trećem licu."

Član 16

U članu 211 poslije stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

"(7) Dječjom pornografijom, u smislu ovog člana, smatra se svaki materijal koji vizuelno prikazuje dijete koje se bavi stvarnim ili simuliranim seksualno eksplicitnim ponašanjem i svako prikazivanje polnih organa djeteta u primarno seksualne svrhe."

Član 17

U članu 214 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

"(3) Ko drugo lice navede na odlazak ili odvede u inostranstvo u namjeri izvršenja krivičnog djela iz stava 2 ovog člana,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine."

Dosadašnji stav 3 postaje stav 4.

Član 18

U članu 220 stav 1 riječ "jedne" zamjenjuje se riječju "dvije".

U stavu 5 riječi: "šest mjeseci" zamjenjuju se riječima: "jedne godine".

Član 19

U članu 263 stav 1 mijenja se i glasi:

"(1) Ko koristi kreditnu karticu za koju zna da neće obezbijediti pokriće u ugovorenom roku, pa time sebi ili drugome pribavi protivpravnu imovinsku korist koja prelazi pet stotina eura,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine."

Član 20

U članu 268 stav 1 riječi: "da potiču od krivičnog djela" zamjenjuju se riječima: "da potiču od vršenja kriminalne djelatnosti", a riječi: "krivičnim djelom" zamjenjuju se riječima: "kriminalnom djelatnošću".

Stav 2 mijenja se i glasi:

"(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se izvršilac djela iz stava 1 ovog člana koji je istovremeno i izvršilac ili saučesnik u krivičnom djelu kojim je pribavljen novac ili imovina iz stava 1 ovog člana ili ko pomogne izvršiocu radi izbjegavanja njegove odgovornosti za učinjeno djelo."

Poslije stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

“(7) Imovina, u smislu ovog člana, podrazumijeva imovinska prava bilo koje vrste, nezavisno od toga da li se odnose na dobra materijalne ili nematerijalne prirode, pokretne ili nepokretne stvari, hartije od vrijednosti i druge isprave kojima se dokazuju imovinska prava.”

Član 21

Poslije člana 293 dodaju se dva nova člana koji glase:

"Protivpravno uzimanje ljudskih organa ili djelova tijela

Član 293a

(1) Ko bez pisane saglasnosti, odnosno pristanka u smislu propisa kojima se uređuje presađivanje organa, od živog ili umrlog lica uzme organ ili dio tijela,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ko uzme organ ili dio tijela od živog ili umrlog lica van okvira domaćeg sistema za presađivanje ili ako uzimanje izvrši kršenjem osnovnih načela i pravila utvrđenih propisima kojima se uređuje presađivanje organa,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ko u zamjenu za uzeti organ ili dio tijela ponudi ili da imovinsku ili kakvu drugu korist,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila smrt ili teško narušavanje zdravlja ili je djelo učinjeno od strane više lica na organizovani način ili zloupotrebom službenog položaja ili je učinjeno prema maloljetnom licu,

učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

Očuvanje, prevoz, uvoz i izvoz ljudskih organa ili djelova tijela pribavljenih izvršenjem krivičnog djela

Član 293b

(1) Ko priprema, čuva ili skladišti ljudske organe ili djelove tijela pribavljene izvršenjem krivičnog djela iz člana 293a ovog zakona,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko prevozi, vrši razmjenu, prima, uvozi ili izvozi ljudske organe ili djelove tijela pribavljene izvršenjem krivičnog djela iz člana 293a ovog zakona.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno od strane više lica na organizovan način ili zloupotrebom službenog položaja,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.”

Član 22

Poslije člana 296 dodaje se novi član koji glasi:

“Neovlašćeno stavljanje u promet hormonskih supstanci

Član 296a

Ko protivno propisima stavi u promet lijekove ili supstance koje sadrže hormone ili ostale stimulanse rasta,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.”

Član 23

U članu 314 stav 1 mijenja se i glasi:

“(1) Ko protivno propisima upotrebljava, proizvodi, prerađuje, drži, odlaže, sakuplja, skladišti, pribavlja, koristi, prevozi, daje drugom ili otprema nuklearni ili radioaktivni materijal ili drugu opasnu materiju ili opasni otpad, kazniće se zatvorom do tri godine.”

Član 24

U članu 341 poslije stava 2 dodaju se dva nova stava koji glase:

“(3) Ko izvrši akt nasilja uperen protiv lica na aerodromu za međunarodni civilni vazdušni saobraćaj koji prouzrokuje ili bi mogao da prouzrokuje tešku tjelesnu povredu ili smrt nekog lica,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Kaznom iz stava 3 ovog člana kazniće se i ko uništi ili ošteti uređaje na aerodromu za međunarodni civilni vazdušni saobraćaj ili vazduhoplovu koji nije u saobraćaju a nalazi se na tom aerodromu ili prekine rad službi na tom aerodromu, ako takav akt ugrožava ili bi mogao da ugrozi bezbjednost na tom aerodromu.”

Član 25

U članu 342 stav 1 poslije riječi: “štete vazduhoplovu, brodu ili nepokretnoj platformi” dodaju se riječi: “odnosno njihovom teretu”.

Član 26

U članu 343 stav 1 mijenja se i glasi:

“(1) Ko silom ili prijetnjom da će upotrijebiti silu ili drugo teško zlo izvrši otmicu vazduhoplova koji se nalazi u letu ili preuzme kontrolu nad vazduhoplovom koji se nalazi u letu, kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.”

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

“(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko silom ili prijetnjom da će upotrijebiti silu ili drugo teško zlo izvrši otmicu broda ili drugog javnog prevoznog sredstva u toku vožnje.”

U stavu 2 riječi: “protiv nepokretne platforme” zamjenjuju se riječima: “prema nepokretnoj platformi”.

Dosadašnji st. 2, 3 i 4 postaju st. 3, 4 i 5.

Član 27

U članu 375 stav 2 riječi: “tri godine” zamjenjuju se riječima: “pet godina”.

Član 28

U članu 376 stav 3 riječi: “u vršenju” zamjenjuju se riječima: “u vezi sa vršenjem”, a riječ “državne” zamjenjuju se riječju “nacionalne”.

Član 29

Član 396a mijenja se i glasi:

“(1) Ko javno izloži poruzi sud ili državno tužilaštvo, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

(2) Ko prije donošenja pravosnažne sudske odluke javnom izjavom o postupku koji je u toku prekrši pretpostavku nevinosti ili je javnu izjavu dao u namjeri da povrijedi nezavisnost suda ili da utiče na državnog tužioca u obavljanju njegove funkcije ili da na drugi način ozbiljno ometa vođenje krivičnog postupka,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(3) Ko sudiju, državnog tužioca, advokata, notara ili javnog izvršitelja silom ili prijetnjom ili na drugi način ozbiljno ometa ili spriječi u vršenju dužnosti da donese ili ne donese neku odluku ili da preduzme ili ne preduzme određenu radnju,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ko prilikom izvršenja djela iz stava 3 ovog člana prijeti upotrebom oružja ili sudiji, državnom tužiocu, advokatu, notaru ili javnom izvršitelju nanese laku tjelesnu povredu,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.”

Član 30

U članu 405 stav 2 riječi: “iz koristoljublja” zamjenjuju se riječima: “radi sticanja finansijske ili druge materijalne koristi”.

Član 31

U članu 443 stav 1 riječi: “Ko na osnovu razlike u rasi, boji kože, nacionalnosti, etničkom porijeklu ili nekom drugom ličnom svojstvu” zamjenjuju se riječima: “Ko zbog nacionalne ili etničke pripadnosti, pripadnosti rasi ili vjeroispovjesti ili zbog odsustva te pripadnosti ili zbog razlika u pogledu političkog ili drugog ubjeđenja, pola, jezika, obrazovanja, društvenog položaja, socijalnog porijekla, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, invaliditeta, imovnog stanja ili nekog drugog ličnog svojstva”.

Član 32

U članu 444 stav 1 riječi: “zadržavanjem ličnih isprava” zamjenjuju se riječima: “zadržavanjem, oduzimanjem ili uništenjem ličnih isprava, falsifikovanjem ličnih isprava, pribavljanjem ili izradom falsifikovanih isprava”.

Član 33

U članu 448 stav 1 poslije riječi “zaštitom” dodaju se riječi: “ili članu njegove porodice”.

U stavu 2 riječ “ugrožava” zamjenjuje se riječima: “može da ugrozi”.

U stavu 4 riječi: “zatvorom od četrdeset godina” zamjenjuju se riječima: “kaznom dugotrajnog zatvora”.

U stavu 5 riječ “njega” zamjenjuje se riječima: “na život ili tijelo tog lica ili člana njegove porodice”.

Član 34

U članu 449 stav 1 mijenja se i glasi:

(1) Ko na bilo koji način obezbjeđuje ili prikuplja sredstva s ciljem da se ona koriste ili sa znanjem da će se koristiti u cjelosti ili djelimično za finansiranje vršenja krivičnih djela iz čl. 164, 337, 340, 341, 342, 343, 447, 447a, 447b, 447c, 447d, 448 i 449 ovog zakonika ili za finansiranje organizacija koje za cilj imaju vršenje tih djela ili pripadnika tih organizacija ili pojedinca koji za cilj ima vršenje tih djela,

kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.”

Član 35

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom listu Crne Gore”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore sadržan je u odredbi člana 16 stav 5 Ustava Crne Gore kojim je propisano da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Izmjene i dopune Krivičnog zakonika iz 2010, 2011 i 2013. godine u najvećoj mjeri usaglasile su crnogorsko materijalno krivično zakonodavstvo sa standardima Evropske unije, Savjeta Evrope i Ujedinjenih nacija.

Ministarstvo pravde kontinuirano prati implementaciju Krivičnog zakonika Crne Gore, prati potrebe društvenog ambijenta i uvažava inicijative i predloge za izmjenu koji pristižu na njegovu adresu. Posebna pažnja posvećuje se unapređenju krivičnog zakonodavstva u dijelu njegove harmonizacije sa relevantnim evropskim i međunarodnim standardima. Predstavnici Ministarstva pravde su članovi većeg broja komiteta SE i UN-a koji se bave krivičnim pravosuđem, i na taj način direktno učestvuju u radu samih komiteta i odbrani izvještaja o ostvarenom napretku Crne Gore u ovoj oblasti.

Takođe, Crna Gora, u skladu sa novim pristupom Evropske komisije, pristupne pregovore započela je poglavljima 23 i 24, koji se odnose na pravosuđe i temeljna prava, odnosno pravdu, slobodu i bezbjednost i na osnovu završenih analitičkih pregleda i ekspertskih misija iskristalisale su se određene potrebe za dalju izmjenu i dopunu krivičnog materijalnog zakonodavstva.

Imajući u vidu primjedbe stručne javnosti i građana Crne Gore na dosadašnju primjenu Krivičnog zakonika Crne Gore u određenim djelovima, zatim preporuke Evropske komisije, preporuke relevantnih komiteta Savjeta Evrope i Ujedinjenih nacija, Ministarstvo pravde je u martu 2016. godine formiralo radnu grupu za preispitivanje određenih odredaba Krivičnog zakonika Crne Gore i izradu radnog teksta Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore.

Potreba donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore zasniva se na više razloga. Najvažniji razlozi su usaglašavanje sa konvencijama Savjeta Evrope i Ujedinjenih nacija, pravnim standardima Evropskog suda za ljudska prava i drugim međunarodnim dokumentima. Zatim, dalje osavremenjivanje opšteg i posebnog dijela Krivičnog zakonika na osnovu dobre prakse drugih evropskih krivičnopravnih sistema, otklanjanje pojedinih zakonskih neusklađenosti i dalje unaprjeđenje određenih postojećih rješenja.

Takođe, Komitet Savjeta Evrope za evaluaciju mjera u borbi protiv pranja novca i finansiranja terorizma (MONEYVAL) je, u aprilu 2015. godine, usvojio Izvještaj o IV krugu evaluacije sistema sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma u Crnoj Gori, uz obavezu da se utvrđeni nedostaci i problemi otklone u najkraćem mogućem roku. Jedan dio preporuka odnosio se i na izmjene i dopune Krivičnog zakonika Crne Gore.

Na osnovu navedenog proizilazi da postoji više razloga zbog kojih je bilo potrebno izvršiti izmjene i dopune materijalnog krivičnog zakonodavstva kako bi Crna Gora imala jedan savremeni i evropski Krivični zakonik koji će predstavljati dobru osnovu za borbu protiv savremenih oblika kriminala.

III. USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Predlog zakona je u najvećoj mogućoj mjeri usaglašen sa relevantnom pravnom tekovinom Evropske unije, konvencijama Savjeta Evrope i Ujedinjenih nacija kao izvorima međunarodnog krivičnog prava. Isto tako je u potpunosti usaglašen sa primarnim izvorima prava EU i sa relevantnim sekundarnim izvorima prava EU.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim međunarodnim dokumentima:

- ✓ Konvencijom Savjeta Evrope o pranju novca, pretresu, privremenom i trajnom oduzimanju protivpravne imovinske koristi i finansiranju terorizma iz 2005. godine;
- ✓ Konvencijom Savjeta Evrope o sprečavanju terorizma iz 2005;
- ✓ Međunarodnom Konvencijom o sprečavanju finansiranja terorizma iz 1999. godine;

- ✓ Konvencijom Savjeta Evrope o zaštiti djece od seksualnog iskorišćavanja i seksualnog zlostavljanja iz 2007. godine (Lanzarot konvencija);
- ✓ Konvencijom Savjeta Evrope o borbi protiv trgovine ljudima iz 2005. godine;
- ✓ Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama;
- ✓ Konvencijom Savjeta Evrope o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i porodičnog nasilja (Istanbulska konvencija);
- ✓ Konvencijom Savjeta Evrope o računarskom kriminalu;
- ✓ Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom iz 2006. godine;
- ✓ Konvencijom UN o suzbijanju trgovine ljudima i iskorišćavanju prostitucije drugih iz 1949. godine;
- ✓ Konvencijom Savjeta Evrope protiv trgovine ljudskim ogranima iz 2015. godine;
- ✓ Konvencijom o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala;
- ✓ Konvencijom o suzbijanju nezakonitih akata uperenih protiv bezbjednosti pomorske plovidbe;
- ✓ Konvencijom o sprječavanju i kažnjavanju krivičnih djela protiv lica pod međunarodnom zaštitom, uključujući i diplomatske agente;
- ✓ Protokolom o suzbijanju nezakonitih akata nasilja na aerodromima koji opslužuju međunarodnu civilnu avijaciju;
- ✓ Protokolom o suzbijanju nezakonitih akata protiv bezbjednosti fiksnih platformi lociranih u priobalnom pojasu;
- ✓ Fakultativnim protokolom uz Konvenciju o pravima djeteta o prodaji djece, dječijoj prostituciji i pornografiji iz 2000. godine;
- ✓ Preporukom Savjeta Evrope iz 2003. godine koja se odnosi na transplantaciju organa;
- ✓ FATF preporukom I za sprečavanje pranja novca;
- ✓ FATF specijalnom preporukom II u vezi sa finansiranjem terorizma;
- ✓ Istanbulskom deklaracijom o presađivanju organa iz 2008. godine.
- ✓ Protokol protiv krijumčarenja migranata kopnom, morem i vazduhom

IV. OBJAŠNENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Čl. 1 do 3 i članom 7 predloga zakona predložene su izmjene u pogledu vrste kazni, na način da se umjesto kazne zatvora od četrdeset godina uvodi kazna dugotrajnog zatvora koja može trajati od trideset do četrdeset godina, a može se propisati za najteža krivična djela s tim da se ne može

propisati kao jedina kazna za određeno krivično djelo. Predložena izmjena je potreba prakse naročito u slučajevima kada su izvršena najteža krivična djela od strane saizvršilaca, a u odnosu na jednog saizvršioca postoje dvije ili više naročito olakšavajućih okolnosti, postavlja se pitanje da li je postojeće rješenje adekvatno u ovim slučajevima, tj. da se tom saizvršiocu može izreći kazna zatvora od 20 godina ili kazna zatvora od 40 godina.

Članom 4 predloga zakona uvodi se nadležnost suda za odlučivanje o uslovnom otpustu, čime se u potpunosti zaokružuje sudska nadležnost za davanje uslovnog otpusta i opozivanje uslovnog otpusta. Takođe, ovom izmjenom proširuju se kriterijumi koje će sud cijeliti prilikom odlučivanja o uslovnom otpustu, a sve u skladu sa Zakonom o izvršenju kazne zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti.

Članom 5 predloga zakona predložena je određena izmjena u pogledu sistema novčane kazne u dnevnim iznosima na način da se u članu 40 stav 6 KZCG briše dio odredbe koji se odnosi na vlasništvo imovine ili nosioca imovinskih prava učinioca krivičnog djela. Navedena izmjena je predložena iz razloga što se u primjeni ovog sistema novčane kazne, tzv. sistem dani novčane kazne sudovi suočavaju sa određenim problemima na koji način utvrditi stvarne prihode učinioca krivičnog djela. Brisanjem navedenog dijela odredbe člana 40 stav 6 KZCG olakšaće se primjena ovog sistema koji je standard u brojnim evropskim državama.

Članom 6 predloga zakona izvršena je izmjena člana 42a KZCG- Posebna okolnost za odmjeravanje kazne za krivično djelo učinjeno, tako što je propisana još jedna nova okolnost a to je otežavajuće invaliditet. Takođe, predloženo je da ako je krivično djelo učinjeno prema licu koje pripada posebno ranjivoj kategoriji lica (djeca, lica sa invaliditetom, trudna žena, starija lica, izbjeglice) sud može tu okolnost uzeti kao otežavajuću. Takođe, članom 10 predloga zakona izvršena je dopuna kod krivičnog djela povreda ravnopravnosti na način što je eksplicitno propisano da će ovo djelo postojati u slučaju kada je zbog invaliditeta drugome uskraćeno ili ograničeno ljudsko pravo ili slobode, ili mu se na osnovu ove razlike daju povlastice ili pogodnosti. Navedenim dopunama vrši se usklađivanje sa Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom i Lanzarot konvencijom i sugestijama koje je Ministarstvu pravde dostavilo Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore.

U članu 8 predloga zakona predložena je izmjena definicije imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom. Ovom izmjenom vrši se usklađivanje sa Specijalnom preporukom II Komiteta eksperata Savjeta Evrope za evaluaciju mjera u borbi protiv sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma (MONEYVAL).

Čl. 9, 12 i 14 predloga zakona vrši se usklađivanje sa Istanbulskom konvencijom, koju je Crna Gora potpisala i ratifikovala.

Naime, članom 9 predloga zakona, u okviru Glave XIV krivična djela protiv života i tijela uvode se dva nova krivična djela i to Sakaćenje ženskih genitalija (član 151a KZCG) i Prinudna sterilizacija (član 151b) čime se vrši usklađivanje sa čl. 38 i 39 Istanbulske konvencije.

U članu 11 predloga zakona propisana je odgovornost za pokušaj kod krivičnog djela zlostavljanje iz člana 166a KZCG.

Članom 12 predloga zakona predloženo je novo krivično djelo Proganjanje u okviru Glave XIV krivična djela protiv života i tijela. Na koji način se vrši usaglašavanje sa članom 34 Istanbulske konvencije. Naime, ko drugog neovlašćeno uporno proganja na način koji može osjetno da ugrozi njegov život, zdravlje ili tijelo, kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine. Smatra se da neko uporno proganja drugo lice u smislu ovog člana kad u određenom vremenskom periodu: prati ili preduzimaju druge radnje u cilju fizičkog približavanja tom licu; nastoji da uspostavi kontakt sa tim licem neposredno, preko trećeg lica ili sredstava komunikacije; zloupotrebljava lične podatke tog lica u cilju naručivanja robe ili usluga; prijeti napadom na život, tijelo ili slobodu tog lica ili njemu bliskog lica; preduzima druge slične radnje prema tom licu.

Članom 13 predloga zakona uvodi se naziv krivičnog djela iz člana 193a i to Neovlašćeno korišćenje državne imovine u izborne svrhe, a što je propušteno prilikom uvođenja ovog krivičnog djela.

Članom 14 predloga zakona na osnovu Istanbulske konvencija koja ne ostavlja nacionalnom zakonodavcu mogućnost za preispitivanje legitimnosti jednog takvog rješenja uvodi se nova inkriminacija odnosno novi oblik krivičnog djela silovanja. Crnogorski zakonodavac se, donoseći Zakon o potvrđivanju Istanbulske konvencije, već izjasnio u tom pogledu. Konvencija ne predstavlja smetnju da se, pored inkriminisanja svakog

seksualnog akta bez pristanka, zadrži i nepromijenjeno krivično djelo silovanja za čije je postojanje neophodna primjena prinude, ostavljajući značajan slobodan prostor za to kako će se obaveza iz konvencije realizovati. Iz odredbe člana 36 Istanbulske konvencije ne proizlazi obaveza izmjene postojećeg zakonskog opisa krivičnog djela silovanja. S druge strane, jasno je da ona nalaže inkriminisanje svih nedobrovoljnih seksualnih akata a ne samo onih koji se preduzimaju upotrebom prinude. Dakle, uz zadržavanje člana 204 KZCG, propisan je njegov novi oblik koji bi, s obzirom da nije primijenjena prinuda, predstavljao lakše djelo od krivičnog djela silovanja čiji zakonski opis ostaje nepromijenjen. To rješenje je cjelishodnije (od onog da se taj novi oblik inkriminiše u posebnom članu), imajući u vidu da već postoji privilegovani oblik silovanja koji se ograničava na korišćenje nekih oblika prijetnje (član 204 stav 2 KZCG). Umjesto njega, u cilju usaglašavanja sa Istanbuskom konvencijom, predviđen je lakši oblik od onog u kojem je upotrijebljena sila ili prijetnja da će se neposredno napasti na život ili tijelo, a primjena te inkriminacije bi bila supsidijarna, tj. ona bi se primjenjivala u onim slučajevima u kojima nije korišćena sila ili prijetnja ali je izostao pristanak lica nad kojim je izvršen seksualni čin. Iako se Istanbulska konvencija odnosi na zaštitu žena od svih vidova nasilja pošto pasivni subjekt krivičnog djela silovanja može biti i muškarac kako u heteroseksualnom, tako i u homoseksualnom odnosu i novi oblik krivičnog djela silovanja bi pružao krivičnopravnu zaštitu i muškarcima.

Članom 15 predloga zakona izvršeno je usklađivanje sa GRETA preporukama i obavezama iz Lanzarot konvencije. Naime, krivično djelo posredovanje u vršenju prostitucije iz člana 210 KZCG dopunjeno je na način što je uvedena mogućnost kaznjavanja ukoliko je ovo djelo izvršeno od strane više lica na organizovan način i data je definicija prostitucije. Prostitucija je korišćenje lica za seksualne aktivnosti pri čemu se daje ili obećava novac ili bilo koji drugi vid naknade ili nagrade kao plaćanje za angažovanje tog lica u seksualnim aktivnostima, bez obzira na to da li se to plaćanje, obećanje ili nagrada daju tom licu ili nekom trećem licu. Navedenom dopunom krivičnog djela realizovaće se obaveze predviđene Akcionim planom za implementaciju Strategije za borbu protiv trgovine ljudima za 2016. godinu.

U članu 16 predloga zakona vrši se usklađivanje sa obavezama iz Lanzarot konvencije i Konvencije Savjeta Evrope o računarskom kriminalu. Kod krivičnog djela dječja pornografija iz člana 211 KZCG uvodi se definicija dječje pornografije na način što se dječjom pornografijom smatra svaki

materijal koji vizuelno prikazuje dijete koje se bavi stvarnim ili simuliranim seksualno eksplicitnim ponašanjem i svako prikazivanje polnih organa djeteta u primarno seksualne svrhe.

U članu 17 predloga zakona vrši se usklađivanje sa Istanbulskom konvencijom na način što se uvodi novi oblik krivičnog djela zaključenje ništavih brakova. Naime, ko drugo lice navede ili odvede u inostranstvo u namjeri da drugog silom ili prijetnjom prinudi na zaključenje braka, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Članom 18 predloga zakona izvršeno je pooštavanje kazni kod krivičnog djela nasilje u porodici ili u porodičnoj zajednici iz člana 220 KZCG. Za osnovni oblik ovog krivičnog djela kazna je povećana sa jedne na dvije godine, dok je za kršenje mjere zaštite od nasilja u porodici koje odredi sud ili drugi državni organ na osnovu zakona predviđena kazna zatvora do jedne godine, umjesto dosadašnjih šest mjeseci.

U članu 19 predloga zakona izvršena je izmjena osnovnog oblika krivičnog djela Izdavanje čeka i sredstava bezgotovinskog plaćanja bez pokrića iz člana 263 KZCG. Navedena izmjena tiče se debitnih kartica, imajući u vidu činjenicu da je danas postalo nemoguće da se koristi debitna kartica bez pokrića.

U članu 20 predloga zakona vrše se izmjene i dopune krivičnog djela pranja novca a sve u cilju usaglašavanja sa preporukama iz Izvještaja o IV krugu evaluacije sistema sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma u Crnoj Gori usvojenog od strane Komiteta Savjeta Evrope za evaluaciju mjera u borbi protiv pranja novca i finansiranja terorizma (MONEYVAL). U članu 268 KZCG izvršena je dopuna radnje krivičnog djela u cilju kažnjavanja pomagača izvršiocu krivičnog djela radi izbjegavanja njegove odgovornosti za učinjeno krivično djelo. Takođe, data je i definicija imovine za potrebe primjene člana 268 KZCG. U smislu navedenog člana imovina podrazumijeva imovinska prava bilo koje vrste, nezavisno od toga da li se odnose na dobra materijalne ili nematerijalne prirode, pokretne ili nepokretne stvari, hartije od vrijednosti i druge isprave kojima se dokazuju imovinska prava.

Članom 21 predloga zakona u okviru Glave XXIV krivična djela protiv zdravlja ljudi uvode se dva nova krivična djela i to: Protivpravno uzimanje ljudskih organa ili dijelova tijela (član 293a) i Očuvanje, prevoz, uvoz i izvoz

ljudskih organa ili dijelova tijela pribavljenih izvršenjem krivičnog djela (član 293b). Uvođenjem navedenih krivičnih djela vrši se usklađivanje sa Konvencijom Savjeta Evrope protiv trgovine ljudskim ogranima (CETS 216) od 25. marta 2015. godine.

Članom 22 predloga zakona uvodi se krivično djelo Neovlašćeno stavljanje u promet hormonskih supstanci (član 296a) čime se vrši usklađivanje sa listom krivičnih djela predviđenih Evropskim nalogom za hapšenje.

Čl. 23 do 26 predloga zakona izvršeno je usaglašavanje sa preporukama iz Izvještaja MONEYVAL-a o četvrtom krugu evaluacije sistema sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma u Crnoj Gori. U članu 23 predloga zakona izvršeno je usklađivanje sa Konvencijom o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala, na način što je dopunjena radnja krivičnog djela kod osnovnog oblika. U članu 24 predloga zakona uvode se dva nova oblika krivičnog djela ugrožavanje bezbjednosti vazdušnog saobraćaja, u cilju usaglašavanja sa Protokolom o suzbijanju nezakonitih akata nasilja na aerodromima koji opslužuju međunarodnu civilnu avijaciju.

U čl. 25 i 26 predloga zakona vrši se usklađivanje sa Konvencijom o suzbijanju nezakonitih akata uperenih protiv bezbjednosti pomorske plovidbe i Protokolom o suzbijanju nezakonitih akata protiv bezbjednosti fiksnih platformi lociranih u priobalnom pojasu.

U čl. 27 i 28 predloga zakona izvršene su izmjene kod krivičnih djela Sprječavanje službenog lica u vršenju službene radnje (član 375) i Napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti (član 376) u cilju efikasnijeg vršenja policijskih poslova i primjene ovlašćenja od strane policijskih službenika i van vršenja službene dužnosti, i u cilju terminološkog usaglašavanja izraza.

U članu 29 predloga zakona krivično djelo Ometanje pravde iz člana 396a KZCG izmijenjeno je na način što se uvodi novi osnovni oblik ovog krivičnog djela koji za cilj ima obezbjeđivanje krivično pravne zaštite sudstva i državnog tužilaštva od izlaganja poruzi. Intencija zakonodavca prilikom propisivanja stava 2 ovog člana jeste zaštita pretpostavke nevinosti, nezavisnosti suda, zaštita državnog tužioca u obavljanju njegove funkcije, kao i zaštita od od drugog ozbiljnog ometanja vođenja krivičnog postupka. Ovo djelo će postojati i u slučajevima kada neko lice sudiju, državnog tužioca, advokata, notara ili javnog izvršitelja silom ili prijetnjom ili

na drugi način ozbiljno ometa ili spriječi u vršenju dužnosti da donese ili ne donese neku odluku, ili da preduzme ili ne preduzme određenu radnju, kao i kada je izvršeno upotrebom oružja ili je sudiji, državnom tužiocu, advokatu, notaru ili javnom izvršitelju nanijeta laka tjelesna povreda.

U članu 30 predloga zakona izvršeno je usaglašavanje sa Protokolom protiv krijumčarenja migranata kopnom, morem i vazduhom, kojim se dopunjuje Konvencija UN protiv transnacionalnog organizovanog kriminala, dok je u članu 31 predloga zakona izvršeno usaglašavanje krivičnog djela Rasna i druga diskriminacija iz člana 443 KZCG sa UN Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom.

U članu 32 predloga zakona izvršeno je usaglašavanje sa GRETA preporukama. Naime, dopunjena je radnja krivičnog djela trgovina ljudima iz člana 444 KZCG na način što ono može biti izvršeno i zadržavanjem, oduzimanjem ili uništenjem ličnih isprava, falsifikovanjem ličnih isprava, pribavljanjem ili izradom falsifikovanih ličnih isprava u cilju vršenja ovog krivičnog djela.

U članu 33 predloga zakona izvršeno je usaglašavanje krivičnog djela Ugrožavanje lica pod međunarodnom zaštitom iz člana 448 KZCG sa Konvencijom o sprječavanju i kažnjavanju krivičnih djela protiv lica pod međunarodnom zaštitom, uključujući i diplomatske agente.

U članu 34 predloga zakona izvršeno je usaglašavanje krivičnog djela finansiranje terorizma iz člana 449 KZCG sa Specijalnom preporukom II Komiteta eksperata Savjeta Evrope za evaluaciju mjera u borbi protiv sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma (MONEYVAL).

Član 35 Predloga zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore propisuje da će Predlog zakona stupiti na snagu u roku od osam dana od dana objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore ne predviđa obezbjeđivanje dodatnih sredstava u budžetu.